

# Monolog Röportaj Şiirde Anlam mı Söz mü Önce Gelir

— kul mehmet · 20 Nisan 2018

-Sayın Gülveren şiirde anlam sözden önce mi gelir? Söz mü derindir anlam mı şiirde derin bir anlatım özelliğine bağlı kalınarak mı yazılır?

- Şair gönülde hissettikleri duygularına müracaat eder önce yazarken, bazen şiirinde anlam çok derinleşince sözle anlatacağı geride kalmış söz kifayetsiz kalmış olabilir, şair her ikisinin de hem anlamı hem de sözlerin bir inci gibi parıldayan ışığını saçır, aynı oranda parıldayarak yansımasını göz önünde tutar. Anlam sözü söz anlamı yok etmesin diye uğraşır. Hayallerin derinliğine inerken şair mantığını okuyucu aynı şekilde mantığını yorarak hayaller kurmasını ister. Söz anlamı anlam sözü geçince okuyucu zihninde hayallerini kurarak okurken hangisine göre hayallerin güç kazandığını seçmekte biraz zorlansın zihnini yorsun diye bazı şairler anlamı sözden daha derinden hissedilecek şekilde yazar bu şairin tercihidir. Bazı şairler her ikisini de aynı dengede tutarak okuyucuya kolaylık olsun zihinde canlandırılması hemen olsun diye, aynı dengede ne söz anlamı ne anlam sözü geçecek şekilde yazmaz.

-Böylesine aykırılıklar okuyucuya zenginlik geniş düşünme penceresini açarak okuyucuyu şaşırtan şiirlerle baş başa yeni anlamlarla, hayal kurmasına olanak vermiştir. Böylelikle okuyucu istediği şekilde hayal dünyasının derinliklerinde veya yüzeyinde gezinmesine fırsatlar vermiştir. Şimdi herkes umudunun dalını kendi eliyle keser yerine, herkes umudunu kesendir dediğimizde, fikir fırtınası okuyucunun zihninde eser, herkes umudunu neden keser nasıl keser ne şekilde keser diye düşünmeye çözmeye çalışacaktır. Bazen bu düşünce fırtınası çok güzeldir, bazen de çıkmaz düşen okuyucunun sıkılmasına olanak verir versin, bazen de bu lazımdır zihin için. Ben yazarken çoğu zaman sondaki heceyi ortaya alarak, anlamı az karıştıracak şekilde yazıyorum, mesela.

Her gecenin sabahında vardır aydınlık  
Aydınlık varsa karanlık yok olur anında  
Bir hasretlik varsa canında şu an yanında  
Deva yola çıkmıştır geliyordur biter dert bir anda

Yerine

Aydınlık her gecenin sabahında vardır  
Karanlık aydınlık olunca yok olur anında  
Hasretlik yanında varsa canında şu an yanında  
Biter derdin bir anda deva yol çıkmış geliyor varır bir anda

Veyahut

Bekle sabırla seheri karanlık yok olacaktır  
Karanlık mahkûmdur yok olmak için sabaha  
Hasretlik her insanın eliyle ya yanında vardır ya canında  
Sabırla yol alırsan deva yola çıkar varır yanına olmasa da bir anda

Beklerim sabahı sabahım olmaz  
Aradığım devam gelip beni bulmaz  
Kaldım dertler içinde olmaz halimi soran  
Yok mu bir şifa ile derdime derman bulan

-Böyle anlam zenginliğiyle yazmak şairin kendi tercihidir. Her üç değişik yazılımda, ikisinde sabırla yol alırsan gelir deva derken, üçüncüsünde yanında olmasa da bir anda diyerek okuyucuyu neden anında olmaz, yolsa gelmesine mani olan nedir şeklinde düşüncenin fırtınasını estirirken okuyucuya değişik anlama zevkini tattıracaktır. Diğer şiirde beklerim sabahım olmaz, aslında her gün sabah olur neden niçin olmaz diyerek, okuyucuyu az düşünme fırsatı vermekteyiz. Dert keder hasret varsa gönülde sabah sabah olmaz olması ayları sürer anlamını okuyucunun bulmasını sağlayarak, bazen söz anlamın gölgesinde kaybolur, bazen anlam sözün gölgesinde kalır. Yoksa şair şöyle -Hasretinle dert keder içindeyim yârim sensiz sabahım olmuyor- yazılabilirdi. Okuyucu duygu ve hisleriyle şiir de etkilenme ile değişik anlatım şekliyle anlamı öne bazen sözü öne çıkan şekliyle okurken küçük bir ilgi parıltısı neticesinde zihninde tasavvur ederek az zorlayarak kendisini şiirin atmosferine dâhil ederek okuması ve zevk almasına vesile olur. Kısacası insanların bildikleri ve aşına oldukları şeylerden çok daha farklı yazmakla anlamı saklamakla okuyucunun zihinlerde kendisi bularak anlayarak belirmesi ve şekillenmesi bu kesitlerin okuyucunun bulması için şair böyle yazmakta ve sunulmaktadır okuyucusuna.

"HerkesinBir umudu vardır,Bir savaşı,Bir kaybedişi,Bir acısı,Bir yalnızlığı,Bir hüznü...Çünkü herkesin bir gideni vardır...İçinden bir türlü uğurlayamadığı..."

Turgut Uyar

-Herkesin bir umudu vardır, bir savaşı bir kaybedişi-Savaş derken bu neyin savaşıdır umudu kaybetmemenin savaşı yitirmemenin savaşı, umudu bir kuş gibi göğsünde taşıırken onu sıkmadan incitmeden taşımanın savaşıdır. Kaybediş, umutsuzlukla insan dünyasını yarınını hülyalarını kaybeder.- Herkesin bir gideni vardır içinde bir türlü uğurlayamadığı-Herkesin ömrü usulca gider farkına varmaz, farkına varmaz umutları gider, sevdiği vardır kadir kıymetini bilmez o gider, lakin bunlar giderken hala gittiğini bittiğini bildiği halde, bilmek istemez. Kaybedince insan değerini anlar, hala o hatıralarla yaşar ve hala gidenleri uğurlayamaz hala hatırlarla o güzel günleri yaşar lakin gidenler gitmiştir ve bir daha geriye dönmez. Sözlerime son verirken şair şiirleriyle okuyucusuna farklı bir pencere açarak, şiirin anlam boyutunu düşüncesinin eksenine katmasına olanak vererek şiiri okurken zengin kılmaya çalışmıştır. Şair okuyucusuna farklı tarz ve üslupları bünyesinde barındıran şiirleri yazarak okuyucu açısından da dikkat çekmesini istemektedir vesselam.

Mehmet Aluç